

*Турчин С.А.
ст. гр. ФМ-31*

*Науковий керівник: к.е.н., доцент Іванечко Н. Р.
Тернопільський національний економічний університет*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Транспортна система – одна з основних галузей матеріального виробництва, вид промисловості, який задовольняє невиробничі та виробничі потреби громадян і держави у різних видах перевезення. У дорожньо-транспортному комплексі нашої країни однією із головних транспортних галузей є залізничний транспорт, що зумовлене його універсальністю. Цей вид транспорту спеціалізується на перевезенні пасажирів та вантажів (36% пасажирських перевезень та близько 82% вантажних) рейковими шляхами. Він суттєво дешевший, аніж автомобільний, а, тим паче, повітряний. Тому його роль у здійсненні експортно-імпортних операцій на внутрішньому континентальному рівні для українських суб'єктів господарювання залишатиметься доволі вагомою. Залізниця все ще відіграє значну роль й у міжнародній туристичній системі, хоча тенденція до зниження обсягу її послуг спостерігатиметься й у довгостроковій перспективі [2].

У Євразії наша країна посідає четверте місце за обсягами вантажоперевезень, поступаючись лише Китаю, Росії та Індії.

Основним органом, який регулює господарську та виробничу діяльність залізниць та здійснює управління транспортним процесом у внутрішніх та міждержавних комунікаціях, є Державна адміністрація залізниць України або Укрзалізниця.

Залізнична мережа України доволі розвинена, довжина головної колії – 22 300 кілометрів, з яких 9 978 кілометрів (44,7%) електрифіковані [1].

Наша країна, окрім забезпечення послуг з пасажиро-вантажного перевезення у межах власної держави, надає й транзитні, цьому сприяє вигідне геополітичне й економіко-географічне розміщення. Саме надання цих послуг є важливим джерелом надходження грошових коштів й поповнення казни.

Останніми роками питання розвитку транспортної галузі у європейських країнах виходить на перший план. Найбільший прогрес у розвитку єдиної транспортної інфраструктури у Європі досягнуто у Великобританії, Німеччині, Швеції та Нідерландах [3].

У нашій країні поліпшується діяльність та стан залізничного транспорту, зокрема ремонт залізничних станцій та колій, придбання нових комплектуючих та оновлення основних засобів. Однак, усе це зараз має обмежений масштаб і стосується лише ключових сфер залізниці.

Сьогодні залізниця здебільшого задовольняє потреби перевізників вантажів та людей, які користуються цим видом транспорту. Однак, технічний стан залізниць та технологічний рівень залізничного транспорту не

відповідають не лише суспільним потребам, а й стандартам якості транспортних послуг у Європейських країнах, що може становити загрозу як соціальному, так і економічному розвитку країни в майбутньому.

Вагома частина залізного транспорту не відповідає європейським стандартам. Головним питанням, а також суттєвою проблемою для держави в інтеграції з європейською залізничною системою є заміна ширини українських залізничних колій (1524 мм), а саме – її звуження до європейських стандартів – 1435 мм, як в інших країнах, таких як: Польща, Словаччина, Угорщина та інші. На кордоні із сусідніми країнами використовують доволі складну систему для переміщення поїздів від колії до колії, саме це вагомо знижує продуктивність залізничного транспорту, найбільше – у часі [3].

Українські залізниці запроваджують нові пасажирські поїзди, їхня швидкість сягає 160 кілометрів/ годину, проте, потрібно ліквідувати проблему розподілу мережі на лініях з переважно вантажними та пасажирськими перевезеннями та збільшити регулярність пасажирських перевезень [1].

Ефективна і стабільна діяльність залізничного транспорту є важливою умовою гарантування оборони, цілісності держави та національної безпеки, покращення рівня життя населення. На нашу думку, необхідно вжити радикальних заходів для вдосконалення системи управління залізницею та гарантувати державну підтримку її реформування.

У нашій державі спостерігається удосконалення станційної інфраструктури, модернізуються залізниці, виділяють кошти на виробництво та придбання нових залізничних локомотивів та вагонів.

Модернізація ринкових відносин у галузі залізничних перевезень прискорить темпи упровадження європейських стандартів, дозволить максимально ефективно та раціонально використати геополітичне розташування України, підвищить конкурентоспроможність українських залізниць на ринку транспортних послуг, сприятиме налагодженню тіснішої міжнародної економічної співпраці, покращенню задоволення споживачів, які користуються цим видом послуг.

Список використаних джерел

1. Залізничний інформаційний портал. URL : <https://info.uz.ua/>
2. Транспортна система України: загальна характеристика та особливості розвитку/Транспортний комплекс України/ Особливості розвитку транспорту URL : http://osvita.ua/vnz/reports/econom_theory/22230/
3. Інформаційно-довідковий сайт «Україна». Залізничний транспорт України URL : http://proukraine.net.ua/?page_id=461
4. Іванечко Н.Р. Особистість і поведінка споживача транспортних послуг: монографія / за заг. наук. ред. Т.М. Борисової, Г.Л. Монастирського. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 220 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/37699/1/%21%21%21Monograf_2019_Tema.pdf#page=60 (дата звернення: 25.04.2020).